

Jis ateina manęs.

Esu tuo visiškai tikra. Užuođiu jį ore, atpažįstamą kaip karšto smėlio, pikantiškų prieskonių ir šimtų žmonių, plūšančių saulėje, prakaito kvapą. Tai Egipto vakarinės dykumos kvapai, ir aš vis dar juos jaučiu, nors toji šalis beveik už pusės pasaulio nuo tamsaus miegamajo, kuriame dabar guliu. Praėjo penkiolika metų nuo tada, kai vaikščiojau po tą dykumą, tačiau kai užsimerkiu, tučiuojau vėl atsiduriu ten, stoviu stovyklavietės pakrašty, žvelgiu į Libijos pasienį ir saulėlydį. Vėjas aimanuoja lyg moteris, praūždamas virš džiūstančios upės vagos. Vis dar tebegirdžiu kirtiklių dunksėjimą, kastuvų brūžavimą, tebematau minią egiptiečių kasėjų, it darbščios skruzdės apgulusių kasinėjimų aikštelę, tempiančių iš nendrių pintus pilnus žemių krepšius. Tuomet, kai stovėjau toje dykumoje prieš penkiolika metų, man atrodė, kad kuriamas filmas apie kažkieno kito nuotykius. Ne manuosius. Tokio nuotykiio tyli mergina iš Indijo, Kalifornijos, tikrai negalėjo tikėtis.

Pro mano užmerktus vokus prasiskverbia pravažiuojančio automobilio žibintų šviesos. Kai atsimerkiu, Egiptas išnyksta. Jau nebestoviu dykumoje, žvalgydamasi į saulėlydžio spalvomis nutamsintą dangų. Aš vėl esu už pusės pasaulio, guliu savo tamsiame miegamajame San Diege.

Išlipu iš lovos ir basomis nutipenu prie lango pažiūrėti į gatvę. Gyvenu nykiame vienodų namų, pastatytų šeštajame dešimtmetyje,

rajone, kai amerikietiška svajonė dar nereiškė turėti mažą dvarą ir trivietį garažą. Šie kuklūs, bet tvirti namai turi tam tikro orumo; jie pastatyti ne tam, kad padarytų įspūdį, o tam, kad turėtum stogą virš galvos, ir aš jaučiuosi čia saugiai nepastebima. Tiesiog eilinė vieniša motina, besistengianti užauginti nepaklusnią paauglę dukrą.

Žvilgčiodama pro užuolaidas į gatvę, pamatau tamsios spalvos sedaną, sustojantį už pusės kvartalo. Jis pričiuožia prie šaligatvio krašto ir užgesina šviesas. Stebiu laukdama, kada pasirodys vairuotojas, tačiau niekas neišlipa. Ilgą laiką vairuotojas sėdi viduje. Galbūt klausosi radijo, o gal susipyko su žmona ir bijosi jai pasirodyti. O gal tame automobilyje meilužiai, kurie neturi kur eiti. Gali sugalvoti daugybę paaiškinimų, nė vienas iš jų nekelia nerimo, tačiau mano oda pašiurpsta iš baimės.

Po kurio laiko vėl nušvinta sedano žibintai, automobilis pajuda ir nuslenka gatvę.

Net kai jis dingsta už kampo, aš vis dar negaliu nusiraminti ir drėgna ranka glamžau užuolaidą. Tada sugrįžtu į lovą ir atsigulu ant antklodės pilama prakaito, bet užmigti negaliu. Nors už lango šilta liepos naktis, mano miegamojo langai uždaryti ir užskleisti; reikalauju, kad ir mano dukra Tari laikytų savo užskleistus. Tačiau Tari ne visuomet manęs klauso.

Su kiekviena diena ji vis mažiau klauso manęs.

Aš užsimerkiu ir kaip visuomet pasirodo Egipto vaizdai. Mano mintys visada grįžta į Egiptą. Aš svajodavau apie jį dar prieš įžengdama į jo žemę. Būdama šešerių *National Geographic* žurnale pamačiau Karalių slėnio nuotrauką, ir ji iškart pasirodė man sava, tarsi būčiau žiūrėjusi į pažįstamą labai mylimą veidą, kurį buvau bepamiršanti. Štai ką man reiškė toji žemė — mylimą veidą, kurį troškau dar kartą pamatyti.

Einant metams, aš siekiau sugrįžti. Dirbau ir mokiausi. Stipendija leido man studijuoti Stanforde, kur į mane dėmesį atkreipė vienas profesorius ir mielai rekomendavo vasaros darbą Egipte, kasinėti vakarinėje dykumoje.

Birželį, pasibaigus pirmiesiems mokslo metams, sėdau į lėktuvą, skrendantį į Kairą.

Netgi dabar, savo miegamojo Kalifornijoje tamsoje, prisime-
nu, kaip skaudėjo akis nuo saulės šviesos, atspindinčios ant balto
įkaitusio smėlio. Ant savo odos užuodžiu apsauginio kremo kvapą ir
jaučiu vėjo, tvilkančio mano veidą dykumos smėliu, gėlimą. Šie pri-
siminimai suteikia džiaugsmo. Kastuvėlis rankoje ir pečius svilinti
saulė — tai buvo jaunos merginos svajonių kulminacija.

Kaip greitai svajonės virsta košmarais. Atskridau į Kairą būda-
ma laiminga koledžo studentė. Po trijų mėnesių parsiradau namo
visiškai pasikeitusi moteris.

Aš sugrįžau iš dykumos ne viena. Paskui mane atsekė monstras.

Staiga atsimerkiu tamsoje. Ar tai žingsniai? Girgžtelėjo atve-
riamos durys? Guliu ant sudrėkusios antklodės, o krūtinėje daužosi
širdis. Bijau išlipti iš lovos, bet bijau ir neišlipti.

Kažkas šiame name ne taip.

Po ilgų slapstymosi metų žinau, kad negaliu nekreipti dėmesio
į perspėjamuosius šnabždesius savo galvoje. Tik dėl šių primygtinių
šnabždesių vis dar tebesu gyva. Aš išmokau paisyti bet kokių anoma-
lijų, reaguoti į bet kokius ramybės trikdžius. Pastebiu nepažįstamus
automobilius, pravažiuojančius mano gatve. Iškart suklūstu, jei ben-
dradarbis užsimena, jog kažkas manęs teiravosi. Gerokai iš anksto
kuriu išradingus pabėgimo planus. Visi mano veiksmai suplanuoti.
Per dvi valandas mudvi su dukra galime atsidurti Meksikoje su nau-
jomis tapatybėmis. Mūsų nauji pasai su naujomis pavardėmis jau
saugiai paslėpti lagamine.

Mums jau derėjo išvykti. Nereikėjo taip ilgai laukti.

Bet kaip įkalbėti keturiolikmetę palikti draugus? Pagrindinė
problema — Tari; ji nesupranta, koks pavojus mums gresia.

Atidarau naktinio staliuko stalčių ir išsitraukiu ginklą. Jis neregis-
truotas, ir man nepatinka laikyti ginklą tuose pačiuose namuose, kur
gyvena dukra. Tačiau po šešių savaičių šaudykloje aš moku juo naudotis.

Basomis tyliai išeinu iš kambario ir pajudu koridoriumi pro uždarytas dukters kambario duris. Atlieku tokį patį patikrinimą, kokį esu dariusi jau tūkstantį kartų, visą laiką tamsoje. Kaip ir bet kuris grobis, saugiausiai jaučiuosi tamsoje.

Virtuvėje patikrinu langus ir duris. Ir svetainėje padarau tą patį. Visur saugu. Sugrįžtu į koridorių ir stabteliu ties dukters miegamuoju. Tari įnirtingai kovoja dėl savo privatumo, tačiau jos duryse užrakto nėra ir aš niekada neleisčiau, kad būtų. Privalau turėti galimybę įeiti, įsitikinti, jog ji saugi.

Durys garsiai girgžteli, kai atidarau, bet ji nepabunda. Kaip ir daugumos paauglių, jos miegas panašus į komą. Pirmiausia pajuntu vėjelį ir atsidūstu. Tari ir vėl nepakluso mano prašymui ir paliko langą atvirą, kaip ne kartą anksčiau.

Jaučiuosi kone šventvagiškai, įsinešdama ginklą į dukters miegamąjį, bet man reikia uždaryti langą. Įžengiu į vidų ir stabteliu prie lovos stebėdama, kaip ji miega, klausydamasi jos ramaus kvėpavimo. Prisimenu, kaip pamačiau ją pirmą kartą, įraudusią ir klykiančią akušerės rankose. Gimdymas truko aštuoniolika valandų, ir aš buvau tokia išvargusi, kad beveik negalėjau atplėšti galvos nuo pagalvės. Tačiau pakako vos vieno žvilgsnio į savo kūdikį, ir aš būčiau galėjusi pakilti iš lovos ir kovoti su visu legionu užpuoliku, kad ją apsaugočiau. Būtent tą akimirką supratau, koks bus jos vardas. Prisiminiau žodžius, išraižytus didžiojoje Abu Simbelo šventykloje, žodžius, kuriais Ramzis Didysis išreiškė meilę savo žmonai.

NEFERTAREI, KURIAI ŠVIEČIA SAULĖ

Mano dukra Nefertarė — vienintelis lobis, kurį parsivežiau su savimi iš Egipto. Ir man baisu jos netekti.

Tari tokia panaši į mane. Tarsi stebėčiau save miegančią. Kai jai buvo dešimt, jau mokėjo skaityti hieroglifus. Būdama dvylikos, galėjo išvardyti visas dinastijas iki Ptolemajų. Ji leisdavo savaitgalius

klaidžiodama po Žmonijos muziejų. Ji mano klonas visomis prasmėmis, ir bėgant metams nepastebiu jokių akivaizdžių jos tėvo žymių nei jos veide, nei balse, o svarbiausia — sieloje. Ji mano dukra, tik mano, nesuteršta to blogio, kuris ją pradėjo.

Tačiau tuo pat metu ji normali keturiolikmetė, ir būtent tai varo mane į neviltį šiomis pastarosiomis savaitėmis, nes aš jaučiu beatslenkančią tamsą, nes aš guli kiekvieną naktį atmerktomis akimis, klausydamasi monstro žingsnių. Dukra nieko nenutuokia apie mums gresiantį pavojų, nes aš slepiu nuo jos tiesą. Noriu, kad ji užaugtų stipri ir bebaimė, karžygė, nebijanti šešėlių. Ji nesupranta, kodėl naktimis vaikštau po namus, kodėl užsklendžiu langus ir vis tikrinu duris. Ji mano, kad esu neramuolė, ir tai tiesa: aš iš tiesų nerimauju dėl mūsų abiejų, norėdama išsaugoti iliuziją, kad viskas šiame pasaulyje gerai.

Štai kuo tiki Tari. Jai patinka San Diegas ir ji nekantriai laukia mokslo metų pradžios gimnazijoje. Ji išigijo čia draugų, ir Dieve padėk tiems tėvams, kurie pamėgina įsiterpti tarp paauglės ir jos draugų. Ji tokia pat užsispyrusi kaip ir aš, ir jei nesipriešintų, mes jau būtume išvykusios iš miesto.

Pro langą pūsteli vėjas, vėsindamas prakaitą ant mano odos.

Aš padedu ginklą ant naktinio staliuko ir nueinu prie lango. Akimirka stoviu kvėpdama vėsų orą. Lauke tyli naktis, tik kažkur zyzia uodas. Pajuntu dilgtelėjimą ant skruosto. Nesureikšminu uodo įkandimo, kol neištiesiu rankos uždaryti lango. Pajuntu, kaip nugara nuvilnija ledinis panikos dvelksmas.

Ant lango nėra tinklelio. *Kur tinklelis?*

Ir tik tada pajuntu šalia esantį blogį. Kol stovėjau žavėdamasi savo dukra, *jis* stebėjo mane. Jis visada mane stebėjo, laukė tinkamo momento, progos užpulti. Dabar jis mus surado.

Atsigręžiu ir pasižiūriu į blogį.

Daktarė Mora Ailz negalėjo apsispręsti: likti ar sprukti.

Ji trypčiojo Piligrimų ligoninės automobilių aikštelės šešėliuose, gerokai toliau nuo tvieskiančių prožektorių, toliau nuo susispietusią TV kamerų. Ji nenorėjo būti pastebėta, o dauguma vietinių reporterių atpažintų išpūdingos išvaizdos moterį, kurios blyškus veidas ir tiesiai pakirpti juodi plaukai pelnė jai Mirusių Karalienės pravardę. Kol kas niekas nepastebėjo, kad ji atvyko, į ją nebuvo nukreipta nė viena kamera. Tiesą sakant, tuzinas reporterių buvo sutelkę dėmesį į baltą furgoną, kuris ką tik privežė prie įėjimo į ligoninės vestibulį savo garsiąją keleivę. Atsidarė furgono užpakalinės durelės, ir fotoaparatus blyksčių žaibai apšvietė vėlų vakarą ir įžymiąją pacientę, atsargiai iškeliamą iš furgono ir guldomą ant ligoninės neštuvų. Ši pacientė buvo žiniasklaidos žvaigždė, kurios neseniai įgyta šlovė smarkiai pranoko bet kurio medicinos eksperto svarbą. Mora tebuvo nekantraujančios minios dalis, kurią, kaip ir apkvatusią reporterių minią, šį šiltą sekmadienio vakarą apgulusią ligoninę, atviliojo ta pati priežastis.

Visi nekantravo nors akies krašteliu žvilgtelėti į Ponią X.

Mora ne kartą buvo susidūrusi su reporteriais, tačiau fanatiškas šios gaujos smalsumas jai kėlė nerimą. Ji žinojo, kad jei reporteriai pastebės kokį nors naują grobį, jų dėmesys tučtuoju nukryps į jį, o šiandien Mora jautėsi įskaudinta ir pažeidžiama. Jai kilo noras apsisukti, sėsti į automobilį ir sprukti nuo besistumdančios minios.

Tačiau namuose laukė tik tylą ir galbūt keliomis taurėmis per daug vyno, kuris palaikytų jai draugiją, ko nesugebėjo padaryti Danielis Brofis. Pastaruoju metu tokių vakarų būta per daug, tačiau tokią kainą tenka mokėti už tai, kad įsimylėjo būtent jį. Širdis pasirenka nepasverdama pasekmių. Ji nenumato būsimų vienišų vakarų.

Vežimėlis su Ponia X įriedėjo į ligoninę ir reporteriai it vilkų gauja puolė paskui jį. Per stiklines vestibulio duris Mora matė ryškias šviesas ir susijaudinusius veidus — automobilių aikštelėje ji liko stovėti viena.

Paskui nusekė palydą į pastatą.

Vežimėlis nuriedėjo per vestibulį pro apstulbusius ligoninės lankytojus, pro susidomėjusius ligoninės darbuotojus, laukiančius su savo telefonų fotoaparatais, kad galėtų nutverti vieną kitą kadra. Procesija judėjo toliau, Diagnostikos skyriaus link. Tačiau pro vidines duris buvo įleistas tik vežimėlis. Ligoninės atstovas su kostiumu ir kaklaraiščiu žengė į priekį ir užstojo reporteriams kelią.

— Apgailestauju, toliau jums negalima, — tarė jis. — Žinau, jūs visi norite stebėti, bet čia labai mažai vietos. — Jis kilstelėjo ranką, tildydamas nepatenkintųjų murmėjimą. — Aš esu Filas Lordas, Piligrimų ligoninės ryšių su visuomene atstovas, ir mes nepaprastai džiaugiamės, kad galime dalyvauti šiame tyrime, nes tokie pacientai kaip Ponia X atvyksta tik, sakyčiau, kas du tūkstančius metų. — Jis nusišypsojo išgirdęs juoką, kurio tikėjosi. — Kompiuterinės tomografijos tyrimas ilgai neužtruks, todėl jei palauksite, kuris nors iš archeologų iškart išeis ir paskelbs rezultatus. — Jis atsisuko į maždaug keturiasdešimties metų išblyškusį vyriškį, kuris stovėjo tolimiausiame kampe, tarsi tikėdamasis, kad jo nepastebės. — Daktare Robinsonai, gal norėtumėt tarti keletą žodžių prieš pradedant?

Buvo akivaizdu, kad akiniuotasis mažiausiai norėjo kalbėtis su minia, tačiau jis ryžtingai įkvėpė, žengė į priekį ir pasitaisė nuo kumpokos nosies slystančius akinius. Šis archeologas niekuo nepriminė

Indianos Džounso. Su savo retėjančiu sklastymu ir atsargiu šnairavi-
mu veikiau panėšėjo į buhalterį, pakliuvusį į priešišką blyksčių ugnį.

— Aš daktaras Nikolas Robinsonas, — prakalbo jis. — Esu...

— Gal galėtumėt garsiau, daktare? — šūktelėjo vienas iš re-
porterių.

— O, atleiskite. — Daktaras Robinsonas atsikrenkštė. — Esu
Krispino muziejaus, čia, Bostone, kuratorius. Mes nepaprastai dė-
kingi Piligrimų ligoninei, taip kilniaširdiškai pasisiūliusiai atlikti
Ponios X kompiuterinę tomografiją. Tai neeilinė galimybė iš arčiau
pažvelgti į praeitį, ir, sprendžiant iš šio susirinkusiųjų būrio, jūs taip
pat susijaudinę kaip ir mes. Kai tyrimas bus baigtas, su jumis išeis
pasikalbėti mano kolegė egiptologė daktarė Džozefina Pulsiljo. Ji pa-
skelbs rezultatus ir atsakys į jūsų klausimus.

— Kada visuomenė galės pamatyti Ponią X? — šūktelėjo vie-
nas reporteris.

— Manychiau, po savaitės, — tarė Robinsonas. — Naujoji eks-
pozicija jau parengta, ir...

— Gal nutuokiate, kas ji?

— Kodėl ji nebuvo eksponuojama anksčiau?

— Ar gali būti, kad ji karališko kraujo?

— Nežinau, — greitai mirksėdamas atsakė Robinsonas, su-
laukęs griūties klausimų. — Mes dar turime įsitikinti, kad ji tikrai
moteris.

— Jūs suradote ją prieš šešis mėnesius ir vis dar nežinote lyties?

— Tokie tyrimai užtrunka.

— Užtektų žvilgtelėti, — mestelėjo vienas reporteris ir minia
nusijuokė.

— Viskas ne taip paprasta, kaip manote, — tarė Robinsonas,
vėl pasitaisydamas smunkančius akinius. — Jai du tūkstančiai metų,
ji nepaprastai trapi, todėl turime būti ypač atsargūs. Jau ganėtinai
prisinerinau, kol ją atvežė čia. Mes, kaip muziejus, pirmiausia rūpi-
namės išsaugojimu. Laikau save jos sergėtoju ir mano pareiga ją ap-

saugoti. Štai kodėl delsėme derindami šio tyrimo laiką su ligonine. Mes judame lėtai ir atsargiai.

— Ko jūs tikitės iš šio kompiuterinės tomografijos tyrimo, daktare Robinsonai?

Staiga daktaro Robinsono veidą nušvietė entuziazmas.

— Ko tikiuosi? Visko! Jos amžiaus, sveikatos būklės. Kokiu būdu ji išsilaikė. Jei pasiseks, mes netgi galime sužinoti jos mirties priežastį.

— Ar todėl dalyvauja ir medicinos ekspertė?

Minia atsisuko ir tarsi daugiaakė būtybė įsistebeilijo į Morą, kuri stovėjo patalpos gilumoje. Kai jos pusėn nukrypo TV kameros, Morą apėmė pažįstamas noras trauktis.

— Daktare Ailz, — šūktelėjo vienas reporteris, — ar jūs nustatysite diagnozę?

— Kodėl čia dalyvauja medicinos ekspertė? — susidomėjo kitas.

Į pastarąjį klausimą reikėjo atsakyti nedelsiant, kol spauda neiškraipė tiesos.

Mora tvirtai atrėmė:

— Medicinos ekspertų skyrius čia nedalyvauja. Man tikrai niekas nemoka už tai, kad šįvakar esu čia.

— Bet jūs čia, — tarė blondinas iš 5-ojo kanalo, kurio Mora niekada nemėgo.

— Krispino muziejus pakvietė. Daktaras Robinsonas pamanė, kad apie šį atvejį būtų naudinga išgirsti medicinos eksperto nuomonę, todėl jis praeitą savaitę man paskambino ir paklausė, ar norėčiau stebėti tyrimą. Patikėkit, bet kuris patologas griebtų tokią galimybę. Mane, kaip ir jus, Ponia X labai sudomino, todėl nekantrauju su ja susipažinti. — Ji pabrėžtinai pažiūrėjo į kuratorių. — Gal būtų laikas pradėti, daktare Robinsonai?

Ji ką tik metė gelbėjimosi ratą, ir jis čiupo jį.

— Taip. Taip, jau laikas. Prašome eiti su manimi, daktare Ailz. Mora prasiyrė pro minią ir nusekė paskui jį į Diagnostikos sky-

rių. Kai durys užsidarė ir atkirto juos nuo reporterių, Robinsonas giliai iškvėpė.

— Varge, koks aš prastas kalbėtojas, — tarė jis. — Ačiū, kad nutraukėte tą kankynę.

— Turiu patirties. Net per daug.

Jie paspaudė vienas kitam ranką ir jis tarė:

— Malonu pagaliau susipažinti, daktare Ailz. Ponas Krispinas irgi norėjo atvykti, tačiau jam prieš porą mėnesių operavo klubą, tad jis negali ilgai stovėti. Prašė jums perduoti linkėjimų.

— Kai mane pakvietėte, neperspėjote, jog teks brautis per tą gaują.

— Žiniasklaidą? — Robinsonas skausmingai susiraukė. — Tai būtinas blogis.

— Būtinas kam?

— Mums, kaip muziejui, išlikti. Kai pasirodė straipsnis apie Ponią X, nepaprastai šoktelėjo bilietų pardavimas. O mes jos dar nė neišstatėme.

Robinsonas įsivedė ją į koridorių labirintą. Šį sekmadienio vakarą Diagnostikos skyriuje buvo tylu, o kabinetai, pro kuriuos jie ėjo, tamsūs ir tušti.

— Ten bus ankštoka, — pasakė Robinsonas. — Tame kabinete vos užtenka vietos mažai grupei.

— Kas dar stebės?

— Mano kolegė Džozefina Pulsiljo, radiologas daktaras Briras ir kompiuterinės tomografijos technikas. A, dar bus filmavimo grupė.

— Jūsų samdyta?

— Ne. Ji iš „Discovery“ kanalo.

Mora nustebusi susijuokė.

— Čia tai bent.

— Tai reiškia, kad turime galvoti, ką kalbame. — Jis stabtelėjo prie durų, ant kurių buvo lentelė su raidėmis KT, ir tyliai pridūrė: — Gali būti, kad jie jau filmuoja.

Jiedu patyliukais įslinko į KT stebėjimo kambarį, kur iš tiesų jau buvo filmuojamas daktaras Briras, pasakojantis apie technologiją, kuria jie rengėsi naudotis.

— Santrumpa *KT* reiškia „kompiuterinė tomografija“. Mūsų aparatas skleidžia rentgeno spindulius į objektą iš tūkstančio skirtingų kampų. Tada kompiuteris apdoroja tą informaciją ir sukuria trijų dimensijų vidaus anatomijos vaizdą. Jūs pamatysite jį šiame ekrane. Jis atrodytų it eilė skersinių pjūvių, tarsi mes iš tiesų pjaustytume kūną į gabalus.

Filmavimui besitęsiant, Mora prisislinko prie stebėjimo lango. Pažvelgusi pro stiklą, ji pirmą kartą išvydo Ponią X.

Siaurame muziejų rate Egipto mumijos buvo neginčytinos žvaigždės. Tokius eksponatus paprastai apguldavo mokiniai, lipdami prie stiklo, nes kiekvienam buvo nepaprastai smalsu žvilgtelėti į mirtį. Šiais laikais mažai kas mato viešai demonstruojamą žmogaus lavoną, nebent mirusysis įgavęs priimtina mumijos pavidalą. Žmonės dievino mumijas, ir Mora nebuvo išimtis. Sukaustyta nuostabos ji spoksojo pro langelį, nors iš tiesų tematė žmogaus kūno formos ryšulį, gulintį atviroje dėžėje, paslėptą po senovinės drobės atraižomis. Mumijos veidas buvo uždengtas kartonine kauke — išpieštu moters veidu su šiurpiomis tamsiomis akimis.

Bet tada Moros dėmesį patraukė kita moteris KT kambaryje. Užsitempusi medvilnines pirštines jauna moteris pasilenkė virš dėžės ir ėmė traukti lauk putų polietileno plėvelę, į kurią buvo suvyniotas mumijos kūnas. Darbuotojai ant veido užkrito juodų plaukų garbanos. Ji atsitiesė ir nusibraukė plaukus, atidengdama tokias pat tamsias išpūdingas akis kaip ir ant mumijos kaukės. Jos pietietiškus bruožus būtų buvę įmanoma perkelti į bet kurios egiptiečių šventyklos paveikslus, tačiau drabužiai buvo neabejotinai šiuolaikiški: priglundę mėlyni džinsai ir marškinėliai su „Live Aid“ logotipu.

— Nuostabi, ar ne? — sumurmėjo daktaras Robinsonas. Jis stovėjo šalia Moros, ir ši akimirka pasvarstė, apie ką jis kalba: apie

Ponią X ar jaunąją moterį. — Regis, ji puikiai išsilaikiusi. Labai tikiuosi, kad kūnas išsilaikė taip pat gerai kaip ir tie tvarsčiai.

— Kaip manote, kiek jai metų? Ar galite apytikriai nustatyti?

— Mes nusiuntėme gabalėlį drobės atlikti cheminę analizę. Dėl to smarkiai nukentėjo mūsų biudžetas, tačiau Džozefina priimtina reikalavo. Radioaktyviosios anglies tyrimas parodė antrą amžių prieš Kristų.

— Tai Ptolemajų laikotarpis, ar ne?

Robinsonas patenkintas nusišypsojo.

— Jūs išmanote apie egiptiečių dinastijas.

— Universitete studijavau antropologiją, bet nelabai ką prisimenu, išskyrus tai ir janomamų gentį.

— Vis dėlto aš nustebintas.

Mora žiūrėjo į suvyniotą kūną. Nuostabu, jog dėžėje gulintis kūnas daugiau nei dviejų tūkstančių metų senumo. Kokią kelionę jam teko įveikti — per vandenyną, per tūkstantmečius — ir štai paguldyta ant kompiuterinės tomografijos stalo Bostono ligoninėje, stebima smalsuolių.

— Ar tyrimo metu ji liks dėžėje? — pasiteiravo Mora.

— Mes stengiamės kuo mažiau ją liesti. Dėžė netrukdyt. Vis tiek gerai matysime, kas guli toje drobėje.

— Tai jūs nė akies krašteliu nežvilgtelėjote?

— Norite paklausti, ar mes nė kiek *neppravyniojome* jos? — švelnios mokslininko akys išsiplėtė iš siaubo. — Dieve, ne. Archeologai būtų tai padarę prieš šimtą metų — būtent taip jie sugadina tiek daug egzempliorių. Po šia išorine drobe gali būti dervos sluoksnių, todėl negalime tiesiog plėsti. Tektų laužyti po gabaliuką. Tai ne tik pragaištinga, bet ir nepagarbu. Niekada taip nepasielgčiau. — Jis pažvelgė pro langą į tamsiaplaukę merginą. — Ir Džozefina mane užmuštų, jei pamėginčiau.

— Čia jūsų kolegė?

— Taip. Doktorė Pulsiljo.

— Ji atrodo lyg šešiolikos.

— Tikrai. Tačiau nepaprastai protinga. Tai ji suorganizavo šį tyrimą. O kai ligoninės advokatai pamėgino įsikišti, Džozefina rado būdą juos įtikinti.

— Kodėl advokatai prieštaravo?

— Atvirai? Nes ši pacientė negalėjo pateikti ligoninei savo sutikimo, kad jai žinomi visi tyrimo padariniai.

Mora apstulbusi nusijuokė.

— Jiems reikėjo *mumijos* sutikimo?

— Kai esi teisininkas, turi sudėti visus taškus ant *i*. Net jei pacientas miręs jau porą tūkstančių metų.

Daktarė Pulsiljo išėmė iš dėžės visas pakavimo medžiagas, atėjo į stebėjimo kambarį ir uždarė paskui save duris. Dabar mumija gulėjo dėžėje atidengta, laukdama pirmosios rentgeno spindulių krušos.

— Daktare Robinsonai? — prabilo KT technikas, iškėlęs pirštus virš klaviatūros. — Prieš pradėdami skenavimą mes turime pateikti privalomą informaciją apie pacientą. Ką man įrašyti gimimo datos grafoje?

Kuratorius susiraukė.

— O varge. Negi tikrai reikia gimimo datos?

— Negaliu pradėti, kol neužpildysiu tuščių langelių. Bandžiau įrašyti nulį vietoj gimimo datos, tačiau kompiuteris nepriima.

— Gal įrašykime vakarykštę datą? Tegu ji būna vienos dienos amžiaus.

— Gerai. Dabar programa reikalauja nurodyti lytį. Vyras, moteris ar kita?

Robinsonas sumirksėjo.

— Yra pasirinkimas *kita*?

Technikas šyptelėjo.

— Dar neturėjau progos patikrinti.

— Ką gi, tuomet padarykime tai šįvakar. Ant kaukės — mo-

ters veidas, bet niekada negali žinoti. Negalime būti tikri dėl lyties, kol neištyrėme.

— Gerai, — tarstelėjo daktaras Briras, radiologas. — Mes pasiruošę.

Daktaras Robinsonas linktelėjo.

— Pradedam.

Jie susispietė aplink kompiuterio ekraną, laukdami pasirodant pirmųjų vaizdų. Pro langą matė, kaip su visu stalu Ponios X galva įnėrė į apskritos formos angą, kur ją iš įvairiausių kampų ėmė atakuoti rentgeno spinduliai. Kompiuterinė tomografija nebuvo nauja medicininė technologija, tačiau archeologijoje ji pradėta naudoti dar visai neseniai. Nė vienas iš esančiųjų kambaryje nebuvo tiesiogiai stebėjęs mumijos skenavimo, ir jiems susibūrus Mora pajuto, kaip filmavimo kamera nukrypo į jų veidus, pasiruošusi užfiksuoti stebėtojų reakcijas. Šalia jos stovintis Nikolas Robinsonas siūbavo pirmyn atgal ant pirštų galų, skleisdamas pakankamai nervingą energiją, kad užkrėstų visus kitus. Tiesdama kaklą ir stebeilydama į ekraną Mora pajuto, kaip padažnėjo jos pačios pulsas. Pirmąjį vaizdą pasitiko nekantrūs atodūsiai.

— Dėžės karkasas, — pasakė daktaras Briras.

Mora dirstelėjo į Robinsoną. Jis stovėjo kietai sučiaupęs lūpas. Ar paaiškės, jog Ponia X tėra tuščias drobės ryšulys? Daktarė Pulsiljo stovėjo šalia jo tokia pat įsitempusi, įsikibusi į radiologo kėdės atlošą ir stebėjo jam per petį, laukdama kokių nors pažįstamų žmogiškų požymių, bet kokio patvirtinimo, kad po tais aprišalais — žmogaus kūnas.

Kitas vaizdas suteikė vilčių. Tai buvo stulbinamai aiškus diskas, ir, vos tik jam pasirodžius, stebėtojai sutartinai garsiai įkvėpė.

Kaulas.

— Čia kaukolės viršus, — tarė daktaras Briras. — Sveikinu, ten viduje tikrai yra žmogus.

Robinsonas ir Pulsiljo džiugiai paplekšnojo vienas kitam per nugarą.

— Šito mes ir tikėjomės! — tarė jis.

Pulsiljo plačiai šypsojosi.

— Dabar galime baigti įrenginėti ekspoziciją.

— Mumijos! — Robinsonas atmetė galvą ir nusikvatojo. —
Visiems patinka mumijos!

Ekране pasirodė kitos dalys, ir stebėtojų dėmesys vėl ten nukrypo. Pasimatė didesnė kaukolės dalis, kurios ertmė buvo užpildyta ne smegenimis, o tąsiu pluoštu, primenančiu susivijusius kirminus.

— Drobės atraižos, — stebėdamasi sumurmėjo daktarė Pulsiljo, tarsi tai būtų pats gražiausias reginys jos gyvenime.

— Smegenų nėra, — pasakė KT technikas.

— Ne, smegenis paprastai išimdavo.

— Ar tiesa, kad jie jas ištraukdavo pro nosį įkišę kablį? — paklausė technikas.

— Beveik. Iš tiesų tai smegenų ištraukti neįmanoma, nes jos per minkštos. Jie tikriausiai jas plakdavo koku nors instrumentu, kol tos suskystėdavo. Tada paversdavo kūną, ir smegenys ištekėdavo pro nosį.

— Fui, kaip šlykštu, — tarė technikas. Bet jis gaudė kiekvieną Pulsiljo žodį.

— Kartais jie palikdavo kaukolę tuščią arba prikimšdavo atraižų, kaip kad matome čia. Ir frankincenso.

— Beje, kas tas frankincensas? Jau seniai norėjau paklausti.

— Kvapioji derva. Ji išgaunama iš labai ypatingo medžio Afrikoje. Labai vertinta senovėje.

— Tai todėl vienas iš trijų išminčių atnešė jos į Betliejų.

Daktarė Pulsiljo linktelėjo.

— Tai būtų buvusi labai vertinga dovana.

— Gerai, — prakalbo daktaras Briras. — Mes judame žemyn.

Štai matote viršutinį žandikaulį ir... — jis nutilo ir susiraukė, pamatęs netikėtą tankį.

— Dievulėliau, — sumurmėjo Robinsonas.

— Čia kažkoks metalinis daiktas, — tarė daktaras Briras. — Burnos ertmėje.

— Gal auksinis lapas, — tarė Pulsiljo. — Antikos laikais kartais į burną būdavo dedami auksiniai lapeliai.

Robinsonas atsisuko į televizijos kamerą, kuri fiksavo kiekvieną komentarą.

— Regis, burnoje yra metalo. Tai paremtų mūsų spėjimą amžiu...

— O kas gi *čia*? — šūktelėjo daktaras Briras.

Mora skubiai sužiuro į kompiuterio ekraną. Ant apatinio mumijos žandikaulio kažkas ryškiai žybtelėjo, ir tai apstulbino Morą, nes dviejų tūkstančių metų senumo kūne tokio daikto neturėjo būti. Ji pasilenkė dar arčiau, atidžiai žiūrėdama į dalelytę, kuri greičiausiai nesukeltų jokių klausimų, jei kūnas ant skrodimo stalo būtų ne toks senas.

— Tai neįmanoma, — tyliai ištarė Mora, — bet ar žinote, į ką tai panašu?

Radiologas linktelėjo.

— Į danties plombą.

Mora atsisuko į daktarą Robinsoną, kuris atrodė toks pat priblokštas kaip ir visi kiti kambaryje.

— Ar anksčiau Egipto mumijose buvo aptikta kas nors panašaus? — pasiteiravo ji. — Ar yra duomenų apie senovės dantų gydymo metodus, kurie maždaug atitiktų šiuolaikinį plombavimą?

Išplėtes akis jis papurtė galvą.

— Tačiau tai nereiškia, kad egiptiečiai nemokėjo to daryti. Jų medicina senovės pasaulyje buvo pažangiausia. — Jis pažiūrėjo į savo kolegę. — Džozefina, ką tu gali apie tai pasakyti? Čia tavo sritis.

Daktarė Pulsiljo galvojo, ką atsakyti.

— Taip. Esama Senosios karalystės medicinos papirusų, — pradėjo ji. — Juose aprašoma, kaip taisyti klibančius dantis ir daryti dantų tiltelius. Taip pat buvo vienas gydytojas, garsėjęs kaip mokantis padaryti dantis. Taigi, mes žinome, kad jie buvo išmoningi dantų gydytojai. Labai pažangūs.

— Bet ar jie gydė *taip*? — Mora parodė į ekraną.

Susirūpinęs daktarės Pulsiljo žvilgsnis grįžo prie vaizdo ekrane.

— Jei ir gydė, — tyliai atsakė ji, — apie tai nieko negirdėjau.

Ekrane pasirodė nauji pilki vaizdai; kūnas buvo matomas dalimis, tarsi suraikytas duonos peiliu. Nors jį iš visų pusių atakavo rentgeno spinduliai, skleidžiantys galingas radiacijos dozes, šiai pacientei neberekėjo jaudintis dėl vėžio ar kito šalutinio poveikio. Joks kitas pacientas nebūtų nuolankiau kentęs nesiliaujančios rentgeno spindulių atakos.

Sukrėstas pamatytų vaizdų Robinsonas dabar stovėjo pasilenkęs į priekį it tampriai įtemptas lankas, pasirengęs dar kokiam nors netikėtumui. Pasirodė pirmieji krūtinės ląstos vaizdai; ertmė buvo juoda ir tuščia.

— Regis, plaučiai išimti, — tarė radiologas. — Įžiūriu tik susitraukusią tarpusienio dalelę.

— Širdis, — jau tvirtesniu balsu pasakė Pulsiljo. Bent jau ją tikėjosi pamatyti. — Jie visuomet stengdavosi palikti širdį.

— Tik širdį?

Ji linktelėjo.

— Širdis buvo laikoma proto buveine, todėl neatskirdavo jos nuo kūno. *Mirusiujų knygoje* yra trys užkeikimai, užtikrinantys, kad širdis liktų vietoje.

— O kiti organai? — paklausė technikas. — Girdėjau, juos sudėdavo į specialų indą.

— Taip buvo daroma iki Dvidešimt pirmosios dinastijos. Po maždaug pirmojo tūkstantmečio prieš Kristų organai būdavo suvyniojami į keturis ryšulėlius ir sukišami atgal į kūną.

— Tai mes turėtume juos pamatyti?

— Taip, jei ši mumija iš Ptolemajų eros.

— Manau, galiu gana pagrįstai spėti, kokio amžiaus ji mirė, — tarė radiologas. — Protiniai dantys visiškai prasikalę, o kaukolės siūlės užsivėrusios. Ir nematau jokių degeneracinių pakitimų stubure.

— Jauna moteris, — tarė Mora.

— Veikiausiai iki trisdešimt penkerių.

— Jos gyvenamuoju laikotarpiu trisdešimt penkeri buvo jau vidutinis amžius, — tarė Robinsonas.

Rentgeno spinduliai nukeliavo žemyn, skverbdamiesi pro drobės sluoksnius, pro išdžiūvusios odos ir kaulų kiautą, atidengdami pilvo ertmę. Tai, ką Mora matė viduje, buvo keistai nepažįstama, svetima, tarsi būtų skrodžiamas koks ateivis. Ten, kur ji tikėjosi pamatyti kepenis ir blužnį, skrandį ir kasą, matė it gyvates susiraičiusias drobės atraizas. Tame vidiniame vaizde trūko visko, dėl ko jis turėjo būti atpažįstamas. Tik ryškūs stuburo slankstelių išsikišimai rodė, kad tai iš tiesų žmogaus kūnas, kuris buvo išskobtas ir prikimštas it skudurinė lėlė.

Galbūt jai mumijos anatomija ir svetima, užtat Robinsonas ir Pulsiljo jautėsi tarsi savame kieme. Ryškėjant naujiems vaizdams, jie palinko prie ekrano ir vardijo atpažintas detales.

— Štai, — tarė Robinsonas. — Tie keturi drobiniai ryšulėliai su organais.

— Taip, o dabar mes esame dubenyje, — pasakė daktaras Briras ir parodė į du balkšvus lankus. Tai buvo klubakaulių išlinkiai.

Žingsnis po žingsnio, kompiuteriui renkant ir apdorojant nesuskaičiuojamus rentgeno spindulius, dubuo įgavo formą. Tai buvo tarsi skaitmeninis striptizas, nes kiekvienas vaizdas atskleidavo kažką viliojamai naujo.

— Pažiūrėkite į dubens išlinkio formą, — pasakė daktaras Briras.

— Moteris, — ištarė Mora.

Radiologas linktelėjo.

— Sakyčiau, gana įtikinama. — Jis atsigrįžo ir nusišypsojo dviem archeologams. — Dabar galite oficialiai vadinti ją Ponía X. O ne *Ponu X*.

— Ir pažiūrėkite į gaktos simfizę, — tarė Mora, neatitraukdama akių nuo ekrano. — Nėra jokio tarpo.

Briras linktelėjo.

— Sutinku.

— Ką tai reiškia? — pasiteiravo Robinsonas.

Mora paaiškino:

— Gimdymo metu kūdikis, išeidamas pro dubens išlinkį, gali praskirti gaktikaulius. Regis, ši moteris nesusilaukė palikuonių.

KT technikas nusijuokė.

— Jūsų mumija nė karto nebuvo mamytė.

Toliau buvo skenuojama žemiau dubens, ir dabar jie galėjo matyti skersinius dviejų šlaunikaulių, aptemptų sudžiūvusia šlaunų mėsa, pjūvius.

— Nikai, reikia paskambinti Saimonui, — tarė Pulsiljo. — Jis tikriausiai laukia prie telefono.

— O varge, visiškai pamiršau. — Robinsonas išsitraukė mobilųjį ir surinko viršininko numerį. — Saimonai, spėk, į ką dabar žiūriu? Taip, ji nuostabi. Be to, mes aptikome keletą siurprizų, tad spaudos konferencija bus gana... — staiga jis nutilo ir išmeigė akis į ekraną.

— Kas čia, po galais? — neišlaikė kompiuterinės tomografijos technikas.

Vaizdas ekrane buvo toks netikėtas, kad visi kambaryje apmirė. Jei ant KT stalo gulėtų gyvas pacientas, Mora nesunkiai atpažintų mažą metalinį daiktą, įstrigusį blauzdoje, daiktą, kuris buvo sutraiškęs ploną šeivikaulį. Tačiau šio metalo gabalėlio Ponios X kojoje negalėjo būti.

Ponios X laikais kulkų nebuvo.

— Ar čia tai, ką manau esant? — ištarė kompiuterinės tomografijos technikas.

Robinsonas papurtė galvą.

— Ji tikriausiai buvo sužalota po mirties. Kaip dar tai būtų galima paaiškinti?

— *Du tūkstančiai metų* po mirties?

— Aš... aš paskambinsiu tau vėliau, Saimonai. — Robinsonas išjungė mobilųjį. Tada atsisuko į operatorių ir paliepė: — Išjunkite. Prašau *tučtuojau* išjungti. — Tada giliai įkvėpė. — Gerai. Gerai, pagalvokime logiškai. — Vyras atsitiesė, staiga įgavęs pasitikėjimo, kai į galvą šovė akivaizdus paaiškinimas. — Mumijas dažnai sudar-kydavo arba nuniokodavo senienų grobstytojai. Akivaizdu, kad į šią mumiją buvo šauta. O vėliau kas nors bandė nusišlėpti žalą ir ją per-vyniojo, todėl drobėje nesimato kulkos skylės.

— Viskas buvo ne taip, — užprotestavo Mora.

Robinsonas sumirksėjo.

— Ką norite pasakyti? Kito paaiškinimo nėra.

— Jos koja sužalota ne po mirties. Tai atsitiko, kai ši moteris tebebuvo gyva.

— Tai neįmanoma.

— Manau, daktarė Ailz teisi, — įsikišo radiologas. Jis pažiūrėjo į Morą. — Jūs kalbate apie ankstyvąjį kelių aplink lūžio vietą?

— Ką tai reiškia? — paklausė Robinsonas. — Koks kelias?

— Tai reiškia, kad kai ši moteris mirė, lūžęs kaulas jau buvo pradėjęs gyti. Sužeista ji gyveno mažiausiai kelias savaites.

Mora pažiūrėjo į kuratorių.

— Iš kur atkeliavo ši mumija?

Robinsono akiniai vėl nuslydo ant nosies galo, ir jis tarsi užhip-notizuotas spoksojo pro lęšius į spindintį objektą mumijos kojoje.

Į klausimą vos girdimu šnabždesiu atsakė daktarė Pulsiljo:

— Ji buvo muziejaus rūsyje. Nikas, tai yra daktaras Robinso-nas, surado ją sausio mėnesį.

— O iš kur ją gavo muziejus?

Pulsiljo papurtė galvą.

— Mes nežinome.

— Juk turi būti dokumentai. kažkas, kur nurodyta, iš kur ji atkeliavo.

— Apie ją nėra jokių duomenų, — prabilo Robinsonas, pagaliau atgavęs balsą. — Krispino muziejus gyvuoja šimtą trisdešimt metų, ir daugelis dokumentų dingę. Mes nenumanome, kiek laiko ji buvo laikoma rūsyje.

— Tai kaip jūs ją suradote?

Nors kambaryje veikė oro kondicionierius, blyškų daktaro Robinsono veidą išmušė prakaitas.

— Kai mane prieš trejus metus pasamdė, pradėjau kolekcijos inventorizaciją. Taip ir aptikau ją. Gulėjo nepažymėtoje dėžėje.

— Ir tai jūsų nenustebino, kad suradote tokią retą Egipto mumiją nepažymėtoje dėžėje?

— Bet mumijos nėra tokios retos. Devynioliktame šimtmeetyje Egipte jų galėjai nusipirkti vos už penkis dolerius, todėl amerikiečiai turistai vežėsi šimtais. Jų aptinkama palėpėse ir antikvarinėse parduotuvėse. Vieni keistuoliai iš Niagara Folso tvirtina savo kolekcijoje turį netgi karalių Ramzį I.

— Daktare Ailz? — prašneko radiologas. — Čia padidintas vaizdas. Pažiūrėkite.

Mora atsisuko į ekraną. Jame buvo įprasta rentgeno nuotrauka, kokias ji kabindavo peržiūrai morge. Jai nereikėjo radiologo paaiškinimo, kad suprastų, ką mato.

— Nėra jokios abejonės, — pasakė daktaras Briras.

Ne. Visiškai jokios. Kojoje kulka.

Mora išsitraukė mobilųjį.

— Daktare Ailz? Kam jūs skambinate? — paklausė Robinsonas.

— Reikia ją pervežti į morgą, — atsiliepė Ailz. — Dabar Ponia X — medicinos ekspertų rūpestis.